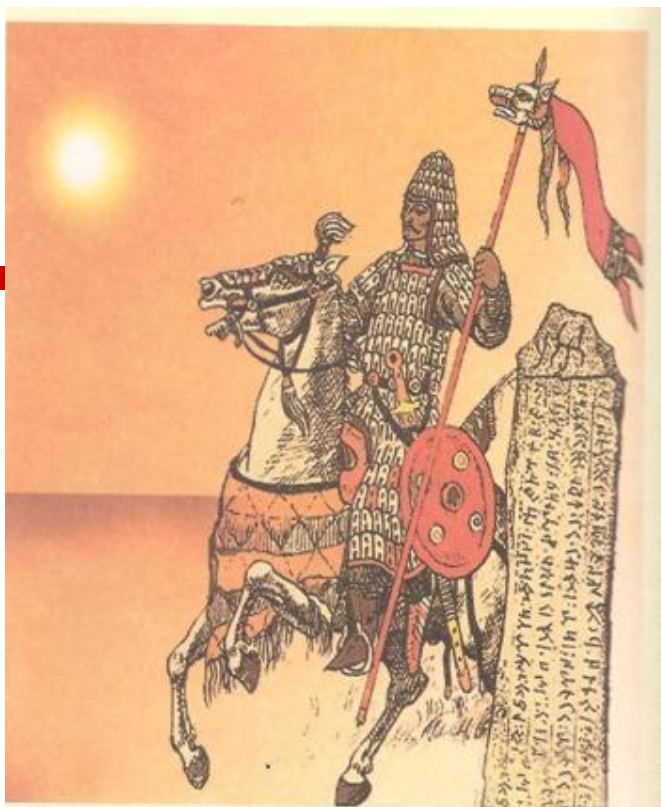

Қаратөбе мектеп – гимназиясы

- Пән мұғалімі : Алмажан Жасұланқызы Жұмағалиева
 - Сабақ өтетін сынып : 5 - сынып
-

- Сабақтың тақырыбы: “Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері”
 - Сабақтың мақсаты:
 - - Білімділік: рәміз белгілері ұғымы, қазақ елінің рәміздері тарихынан, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері туралы мағлұмат беру;
 - - Дамытушылық: қосымша материалдарды пайдалану, оқушыларды іздендіру арқылы танымдық ой - өрісін кеңейту;
 - - Тәрбиелік: Қазақстан Республикасының рәміздерін құрметтеуге міндеттілігін ұғындыру арқылы елжандылыққа тәрбиелеу;
 - Сабақтың типі: оқушылардың жаңа білімді игеру сабағы;
 - Сабақтың түрі: танымдық сабақ;
 - Сабақтың әдісі: оқу, іздену, толғаныс, жинақтау, қорытындылау;
 - Сабақтың көрнекілігі: слайдтағы тірек – сызба кестелер, суреттер;
 - Пәнаралық байланыс: әдебиет, жаратылыстану;
-

БУМЫН ҚАҒАН

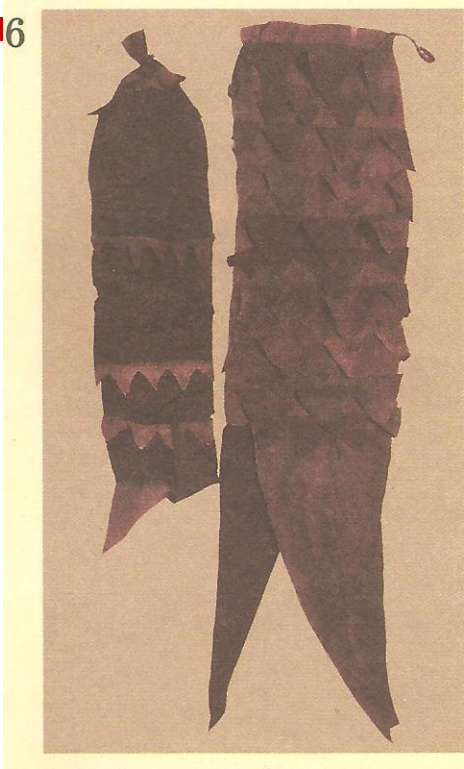
Суреттегі
бейнелерден нені
байқадыңыз? Бұл
суреттерді не
біріктіреді?

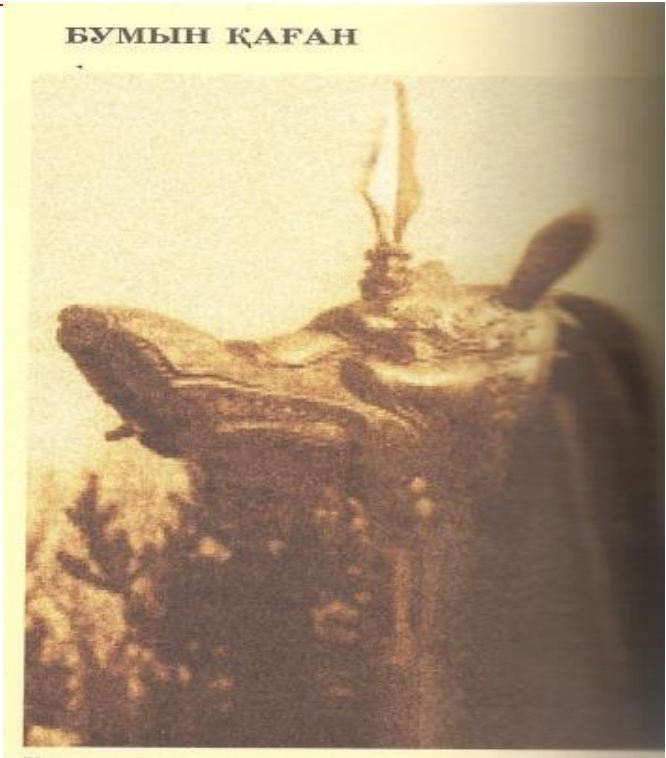
Ежелгі Түрік жауынгерлерінің бөрілі байрағы

Ғұн жауынгерлері ұстаған байрақтың бір түрі

Түрік қағанының штандарты

Ұлы ғұндар туы

Тарихқа терең үңілсек

Дүние жүзіндегі басқа мемлекеттердікі сияқты, қазақ елінің рәміз белгілерінің де көп жылғы бай тарихы бар. Көне түрік мемлекеттерінің туларында негізінен қасқырдың басы бейнеленген. VI – VII ғасырларда көп тараған бұл тулар “Бөрілі байрақ” деп аталған. Тудағы бұл бейне аңыздағы түріктердің арғы атасы болған көк бөрінің құрметіне алынған.

Сабақ тақырыбы :

Қазақстан Республикасының
мемлекеттік рәміздері

Мемлекет қалай пайда болды?

Тобыр —→ Ру —→ Тайпа —→ Тайпалық
одақ —→ Мемлекет

КИЕЛІ ӨНІРДЕРІНІН

КІШІ ЖҮЗ / МЛАДШИЙ ЖУЗ

Қазақтың ру шежірелерінде Кіші жүзді "Алшын" деп атайды. Бұл қазақтардың руларының ата-бабаларының есімі. Жүздің жалпы тамбасы / ОБЩАЯ ТАМГА ЖҮЗІ:

ӘЛІМҰЛЫ / АЛИМУЛЫ

ЖАЛПЫ ТАҢБАСЫ / ОБЩАЯ ТАМГА: ≥

РУ АТАУЫ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАҒБАЛАР ЕМЕК ОЛАРДЫҢ АТАУЛАРЫ ТАМҒИ И ИХ НАЗВАНИЯ	ҰРАДЫАРЫ УРАНЫ
Қарақасек Қарақасек	У, П, С, Ш 2, П, С, Ш	Бұрыш - ұяш, Босқа - өйд, йең - қос "Ақпан"
Көге	Х, +, П, Ғ	Ақпан - сәуір, Босқа - өйд "Майлыбай"
Шекті Шекті	Ү, Ү, 4, 4, X 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	Бұрыш - өйд, йең - қос, Босқа - өйд, йең - қос "Бәйбіке" "Жылқы" "Айыртас"
Төртқара Төртқара	Т, Т, Ү, Ү + 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	Бұрыш - өйд, йең - қос, Босқа - өйд "Айыртас" "Алдияр"
Қарасақал Қарасақал	Ү, Ү, Т, Т	Бұрыш - өйд, Босқа - өйд "Алдияр"
Шемейей Шемейей	У, Ү, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	Бұрыш - өйд, Босқа - өйд "Дой"

БАЙҰЛЫ

РУ ДУАВЫ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАҒЫЛАР МЕН ОЛАДЫҢ АТАУЛАРЫ ТАМҒИ И Х НАЗВАНИЯ	ҰРАДЫҢ УРАНЫ	
Шеркеш	Ш. Ү. Ү. Ү.	Бидең - шекі, шекі - ерек	"Шығарай"
Ысық Ысық	Ү. Ү. Ү. Ү.	Бидең - шекі, Бидең - шекі, Дидең - шекі	"Бәйтерек"
Масқар Масқар	Ү. Ү. Ү.	Бидең - шекі, Бидең - шекі, Косы - қосыға	"Қаратай"
Алаша	Ү. Ү. Ү. Ү.	Косы - шекі, Косы - шекі, Дидең - шекі, Дидең - шекі, Алаша - Алаша	"Бәйтерек" "Алашарай" "Бәйтерек"
Тана	Ү. Ү.	Косы - қосыға, Әліл - алаш	"Тана" "Малайсары"
Байбақты Байбақты	Ү. Ү. Ү. Ү.	Бидең - шекі, Дидең - шекі, Бидең - шекі	"Дәуқара"
Қызылқұрт Қызылқұрт	Ү. Ү. Ү.	Бидең - шекі, Қос алаш - дәл алаша	"Жінембай"
Таз (Дар)	Ү. Ү. Ү. Ү.	Қызыл - шекі, Шығарай - ерек	"Бақай" "Төрмұрат"
Беріш Беріш	Ү. Ү. Ү. Ү.	Түймәлі - шекі, Түймәлі - шекі, Түзіл - түзілген, Бастағы - бастағы	"Ағатай"
Адай	Ү. Ү. Ү. Ү.	Оқ, жібек - ерек, Дидең - шекі, Сақас - оқ	"Бекет" "Бекет"

ЖЕТИРУ / ЖЕТЫРУ

РУДЫНЫ НАЗВАНИЯ РОДА	ТАҢБАЛАР ДЕН ОЛАРДЫҢ СТАУЛАРЫ ТАМҒИ ИХ НАЗВАНИИ	УРАҢДАРЫ УРАҢЫ
Төлеу	Т, Ғ, 5, 7, А, X, +	"Түгел" "Түгелдес" "Хантала"
Рамазан	Р, Ғ, /, П	"Дулат" "Қайғылым"
Тама	т, //, /	"Қарабура"
Кердері Кердері	Ғ, Р	"Қожақмет" "Мәмбет"
Көрейіт	т, //, X, 5	"Ақсақал" "Оятыл"
Табын	О, Р, т, т, /	"Тастаған" "Серке"
Жағалбайлы Жағалбайлы	Т, -1, X	"Бағанам" "Манатау"

Әмір Темірдің аспан көк туы

- XIV ғасырда көтеріліп, бір жарым ғасыр бойы желбіреген жеңімпаз тудың түсі біркелкі. Аспан көк рәміздің ортасында даңқты қолбасы мөрінің суреті (Аспан

Әмір Темір.

Абылайдың ақ туы

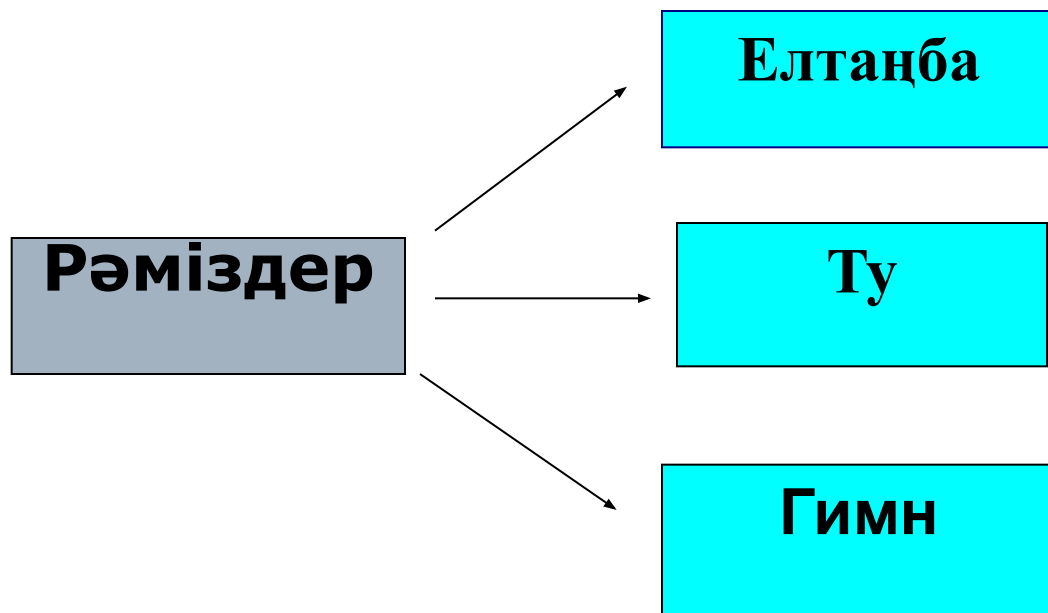
- Ел жадында ерекше сақталған рәміздердің бірі – Абылайдың ақ туы. Ол бір түсті төрт бұрышты ақ мата. Шашақты бауы бар. Қазақтың ұлы ханының туының түсі – Шығыс ғұн, Ақ ғұн, Шыңғыс ханның Алтын Орда мемлекеттерінің рәміздерімен реңдес.

Есім ханның қызыл туы

- Қазақтың XVII ғасырдағы ұлы ханы Еңсегей бойлы ер Есімнің туы қызыл екен. Бұл ту Ақ Орда билеушісі Ұрұс ханнан қалған.
-

Жалпы рәміздер дегеніміз мемлекеттердің барлығын бірінен - бірін ажырататын және ~~өзіндік бет – бейнесін айқындайтын нышан –~~ белгілері

- Кеңестік дәуірде Қазақстанның рәміз белгілері үш рет бекітілді. 1925 жылы Қазақ АКСР – нің елтаңбасы, ал 1937 жылы Қазақ КСР – нің елтаңбасы қабылданды. 1940 жылы елтаңбадағы жазу латын әрпінен кириллицаға ауыстырылды.

1937 ж

1940 ж

1978 ж

Ғылымдар

```
graph TD; A[Ғылымдар] --> B[Геральдика]; A --> C[Виксикология]; B --> D[елтаңбаларды]; C --> E[туларды]; D --> F[зерттейді]; E --> F;
```

Геральдика

Виксикология

елтаңбаларды

туларды

зерттейді

Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері

Гимн

Тапсырма

- 1. ҚР Мемлекеттік туындағы бейнелер нені ұқтырады?
 - 2. ҚР Мемлекеттік елтаңбасы қандай белгілерімен назар аудартады?
 - 3. ҚР Мемлекеттік Гимнінде халқымыздың өмір салты қалай көрініс тапқан?
-

ҚР рәміздерінің авторлары

**Қазақстан
Республикасының
Мемлекеттік гимні**

Ш. Уәлиханов
Ж. Мәлібеков

Ш. Ниязбеков

Ж. Нәжімеденов
Н. Назарбаев
Ш. Қалдаяқов

Қазақстан Республикасы Конституциясынан 1995 ж. 30 тамыз

-
- *"Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері – Туы, Елтаңбасы және Гимні бар. Олардың сипаттамасы және ресми пайдаланылу тәртібі конституциялық заңмен белгіленеді". 9 - бап
 - * Әркім республиканың мемлекеттік рәміздерін құрметтеуге міндетті". 34 бап. 2 тармақ
-

Ту шетелде екі жағдайда көтеріледі

Н.Назарбаев
Берлинде

ТМД да

ЕҚЫҰ

Б.Артаев

Б.Саттарханов

Мемлекет
басшысының
сапары кезінде

Америкада

БҰҰ

Украинада

БҰҰ басшысы
Пан Ги Мунмен
кездесу

Олимпиада
жеңімпаздары
анықталғанда

Б.Сәрсекбаев

О.Шишигина

Абзал Бөкенов

*Бәрі болған Қазақ сынды көне елде,
Ел белгі де, ерлік, өрлік, өнер де.
Жаһандағы ең жауынгер халықта
Кім сенеді Ту болмады дегенге ?!
Бас білгізіп жер тарпыған тарпаңға
Жасы тұрмақ шығады екен қарты алға.
Қалай оның Елтаңбасы болмайды.
Түлігіне дейін салса ен – таңба
Батылдыққа уызынан жарыған,
Ер түркіні байрағынан таныған
Өзі ақын, өзі әнші халықта
Кім айта алар болмаған деп әнұран?!*

Шығармашылық тапсырма

- ☐ “Менің елім”
 - ☐ “Елдігімнің белгісі”
 - ☐ “Тәуелсіздік – тірегіміз”
 - ☐ “Көшбасшымыз - кемеңгер”
-

-
- ☐ Оқушыларды бағалау
 - ☐ Үйге тапсырма
-

*Енді бүгін өлген туым тірілді,
Әнұраным жалғап алды ғұмырды.
Босағада қалып келген Елтаңбам
Баяғыша төріме кеп ілінді.*

-
- Қазақстан Республикасының
Мемлекеттік Гимні орындалады
-

**Бүгінгі сабақтың
өтуіне атсалысқан
қатысушыларға,
ұйымдастырушыларға
ізгі рахмет!**
